

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

**«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ
ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни

«ІНОЗЕМНА МОВА (ОСНОВНА, ПРАКТИЧНИЙ КУРС)»

на тему: **НЕОЛОГІЗМИ В СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ З
МЕДИЦИНИ: СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА**

Студентки 3
курсу групи ЛА – 12
Спеціальності 035 “Філологія”
Ілюшка Юлії Вікторівни
доц., к. філол. н., доц. КТППAM
Карачун Юлія Геннадіївна

Кількість балів: _____ Оцінка _____

Члени комісії

(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис) (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження неологізмів.....	6
1.1. Поняття неологізму в сучасних лінгвістичних студіях.....	6
1.2. Джерела запозичення медичних неологізмів	
Розділ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДИЧНИХ ТЕКСТАХ.....	15
2.1. Класифікація англomовних неологізмів за структурою	
2.2. Класифікація англomовних неологізмів за семантикою	
ВИСНОВКИ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29

ВСТУП

Знання медичної термінології є важливою складовою сучасного лінгвістичного аналізу, оскільки вона відображає швидкий розвиток медичної науки та практики. У цьому контексті неологізми, тобто нові слова та вирази, що з'являються в мові, набувають особливого значення. Ця курсова робота спрямована на дослідження неологізмів в англійських медичних текстах, зосереджуючись на їхній структурі та семантиці. В контексті медичної науки, де прогрес та інновації невіддільно відбуваються, розуміння новоутворень важливо як для фахівців, так і для лінгвістів. Цей дослід пропонує вивчити еволюцію та функціонування неологізмів у медичному дискурсі, їхній вплив на сприйняття та передачу інформації, а також можливі шляхи їхнього аналізу та класифікації. Дослідження такого роду може відкрити нові перспективи для розуміння та використання мовних інновацій у медичній сфері.

Питання створення нових слів у мовній системі, їх класифікація та функціонування завжди привертало увагу мовознавців. Українська неологія розвивається завдяки таким вченим, як Шутова М. [25], Соляненко О. [24], Селіванова О. [23], Зацний Ю. [17] та іншим.

Актуальність дослідження полягає в тому, що медична галузь постійно розвивається, що призводить до появи нових термінів та виразів. Це вимагає постійного оновлення знань та розуміння мови медицини. Дослідження неологізмів в медичних текстах допоможе зрозуміти сучасні тенденції та інновації у цій галузі, а також сприятиме покращенню комунікації між фахівцями та пацієнтами. Крім того, вивчення структури та семантики нових слів може відкрити шляхи для розробки ефективніших медичних термінологічних систем та методів їхнього навчання. Таким чином, дане дослідження є актуальним та важливим для подальшого розвитку медичної лінгвістики та практики.

Мета дослідження полягає у вивченні неологізмів у сучасних англомовних медичних текстах з точки зору їхньої структури та семантики. Для досягнення цієї мети в рамках дослідження ставляться наступні завдання:

- Розгляд поняття неологізму та його лінгвістичних характеристик для уточнення та розуміння особливостей новоутворених слів у медичному контексті.
- Аналіз неологізмів у сучасних англомовних медичних текстах для виявлення їхнього розповсюдження та типових вживань.
- Проведення порівняльного аналізу неологізмів у різних типах англомовних медичних текстів з урахуванням їхнього призначення та аудиторії.

Об'єктом дослідження є неологізми в сучасних англомовних медичних текстах.

Предметом дослідження є структура та семантика цих неологізмів.

Матеріалом дослідження були 80 лексичних одиниць із англомовних текстів з медицини.

Для вирішення поставлених завдань дослідження використовувалися різноманітні **методи та прийоми**. Метод індукції визначав напрямок пошуку від збирання мовного матеріалу до його систематизації. Був застосований метод постійного відбору неологізмів з лексикографічних джерел та уривків медичних текстів англійською мовою, де містилися неологізми. Логіко-семантичний аналіз використовувався для виявлення семантичних та прагматично-функціональних особливостей неологізмів. Також застосовувався метод перекладацьких трансформацій. Методи аналізу визначень компонентів та кількох етапів частково використовувалися для визначення типів неологізмів англійською мовою. Ці методи сприяли систематизації та аналізу мовного матеріалу, що дозволило отримати детальні результати дослідження структури та семантики неологізмів у сучасних англомовних медичних текстах.

Практичне значення дослідження полягає в його спроможності вдосконалити розуміння та використання мовної термінології у медичній сфері. Аналіз структури та семантики неологізмів у сучасних англомовних медичних текстах дозволить фахівцям та лінгвістам краще розуміти та ефективніше

використовувати новоутворені слова та вирази. Це може сприяти поліпшенню комунікації між медичними працівниками та пацієнтами, а також покращити якість медичної документації, наукових публікацій та навчальних матеріалів. Крім того, розуміння процесів формування та розповсюдження неологізмів може сприяти розробці більш ефективних стратегій навчання та впровадження медичної термінології, що відповідає сучасним вимогам та тенденціям у медичній практиці. Таким чином, дане дослідження має значення не лише для наукового співтовариства, а й для практичної діяльності у медичній сфері, сприяючи покращенню якості медичної комунікації та навчання.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

1.1. Поняття неологізму в сучасних лінгвістичних студіях

Неологізми – це новоутворення в мові, які виникають для вираження нових понять, об'єктів, явищ або ідей, що з'явилися в суспільстві внаслідок наукового прогресу, технічного розвитку, культурних змін, або в інших сферах людської діяльності. Вивчення неологізмів є важливою складовою лексикології, оскільки вони відображають динаміку розвитку мови та суспільства.

За даними багатьох дослідників, серед яких Ю. А. Зацний та інші, в останні десятиліття було зареєстровано значне збільшення кількості неологізмів у мові [17].

Науковий стиль, який використовується для передачі наукової інформації, має свої характеристики. Це строга, логічна та організована форма, яка дозволяє чітко викладати результати спостережень, експериментів та аналізу, а також доводити правильність або хибність певних теорій чи концепцій. Науковий стиль часто використовується у письмовій формі, але зростає його роль усної форми в контексті розвитку масових комунікацій та наукових заходів [15].

Текст є основним виразником наукового стилю. Він відображає комунікативні зусилля особи, має цілісність та завершеність змісту. Текст також є соціально зумовленим і може змінюватися в залежності від ситуації спілкування та комунікативних завдань [15].

Інтеграція лінгвістики з іншими науками, такими як медицина, відкриває нові напрями досліджень, зокрема лінгвістику медичної сфери. Це напрямок має прикладний характер і спрямований на формування та опис структурно-семантичних та лінгвостилістичних особливостей медичних текстів. Медичний текст є спеціалізованим виданням або приватним текстом, спрямованим на проблеми здоров'я людини і призначений для фахівців медичної галузі.

Особливістю медичних наукових текстів є їхнє спрямування на вузьке коло спеціалістів, що вимагає високого рівня специфічних знань в медичній галузі. При аналізі стилістичної відповідності тексту враховуються позамовні та реальні показники, такі як сфера спілкування, функція тексту та його мета. Медичний текст характеризується мовою дискретної лінійної природи, що означає, що семантичні явища у тексті не завжди взаємно однозначно відповідають один одному [1, с. 37].

Зміст медичного тексту пояснюється складною інформацією, що виникає залежно від цілей автора, умов спілкування та контексту. Конкретне контекстне значення медичного тексту розширюється під час сприйняття та розуміння тексту його читачами. Це відбувається через трансформацію змісту думки, що виникає під час взаємодії з текстом.

Мовні особливості медичного стилю відображають його специфіку та функціональну природу. Основними характеристиками медичного стилю є суворі нормалізація, абстрактна лексика, безособовість, монологічний характер викладу, комплектність заявки, використання лаконічних атрибутивних іменникових словосполучень, а також застосування умовних знаків і символів. Важливою рисою є відсутність підтексту, що робить текст чітким і прямим у передачі медичної інформації.

Медичний текст містить вербалізовані знання, які впливають на його структуру та зміст. Особливу роль у формуванні медичного тексту відіграє епістемічна ситуація, яка включає в себе різні аспекти пізнання і взаємодії знань, методів, цінностей та комунікативних прагнень. Епістемічна ситуація визначає стилістичну специфіку медичного тексту та його організацію [13, с. 27].

Науковий стиль медичних текстів, хоча він частково використовує стилістично марковані засоби, в основному визначається загальними явищами письмової мови. Проте він функціонує інакше, ніж у розмовній, соціально-політичній чи художній сферах мовлення.

Мовні особливості медичного стилю класифікуються за їх функціонально-змістовою природою, відображаючи зв'язок між мовними знаками та змістом, функціонально-семантичним типом мовлення, письмовим характером мовлення та прагненням до оптимальних мовленнєвих характеристик для даного стилю [13, с. 28].

Аналіз медичного тексту відображає не лише його лінгвістичні особливості, але й специфіку наукового пізнання та психічні структури зберігання знань. Медичний текст сприймається як інструмент зберігання, передачі та розвитку спеціальних знань, що визначає його логічну структуру та співвіднесеність з науковим світоглядом.

Трактування медичного тексту як організації багатовимірною та ієрархічно змістовного утворення, визначеного комплексом екстралінгвістичних факторів, відображає стилістичну специфіку цього типу текстів. Важливо враховувати не лише лінгвістичні особливості, але й позамовні чинники, такі як наукові знання та епістемічна ситуація, які впливають на формування медичного тексту та його смислової структури [8, с. 54].

Епістемічна ситуація включає в себе різні аспекти пізнання та взаємодії знань, що визначають специфіку медичного тексту та його організацію. Залучення цих позамовних чинників допомагає врахувати функціонально-семантичний тип мовлення та сприяє утворенню наукового тексту з відповідною смисловою структурою.

Отже, аналіз медичного тексту вимагає урахування як лінгвістичних, так і позамовних чинників, що впливають на його структуру та зміст. Такий підхід дозволяє краще розуміти специфіку медичного комунікативного акту та його взаємодію з науковими знаннями.

1.2. Джерела запозичення медичних неологізмів

Медична термінологія є складною системою, що складається з тисяч слів і фраз різної структури, які використовуються в медичних і біологічних дисциплінах. Її особливість полягає в тому, що вона походить із різних мов, зокрема латинської, грецької, а також арабської, італійської, німецької, англійської та французької.

Однією з найважливіших галузей медичної термінології є клінічна термінологія, яка охоплює назви розділів медичної науки, симптоми, захворювання, функціональні реакції та інше. У цій галузі терміни часто базуються на словах грецького походження, хоча зустрічаються і змішані терміни, які утворюються одночасно з грецьких і латинських компонентів.

Медична лексика латинської мови має велике значення і є міжнародною [21].

Синоніми та дублети грецького та латинського походження розповсюджені в медичній термінології. Наприклад, «oculist» (від латинського «oculus» - око), «doctor», «pediatrician», «medicine» (лат. «medicamentum» - ліки) - «pharmaceutical» (від грецького «pharmakon» - ліки) [21].

Медичні терміни походження латинської та грецької мов складають значний обсяг словникового запасу. Вони постійно розширюються за рахунок утворення нових слів та адаптації до сучасних вимог і стандартів. Наприклад, «albinism» - вроджена відсутність пігментації, «erythrocytes» - червоні кров'яні тіลця, «ventricular» - стосується шлуночків серця.

Враховуючи різноманітність медичних дисциплін, існує велика кількість спеціалізованих медичних термінів. Наприклад, «cardiologist», «dermatologist»,

«neurologist» та інші, що відображають різноманітні аспекти медичної практики [21].

Медична термінологія включає в себе широкий спектр термінів, які описують різноманітні аспекти людського організму, його функціонування та захворювання. Терміни, які використовуються у царині травматології, відображають різноманітність травм та їхніх наслідків, таких як зламання кісток, порізи, синці, спазми та інші [24].

Терміни, які описують загальні медичні поняття та процеси, такі як лікування, використання антибіотиків, імунізація та інші, є не менш важливими. Наприклад, «antidepressant», «antibiotics», «heal», «virus» - це терміни, які використовуються для опису різних аспектів медичної практики та терапії [24].

Також існує велика кількість термінів, які використовуються на медичних прийомах для спілкування з пацієнтами та з'ясування їхнього стану здоров'я. Ці терміни допомагають лікарям отримати необхідну інформацію від пацієнтів та забезпечити ефективне лікування.

Крім того, в медичній термінології існують терміни, які використовуються для позначення анатомічних частин організму людини, таких як «груди», «спина», «голова», «кінцівки», а також систем функціонування організму, таких як серцево-судинна система, ендокринна система, лімфатична система та інші [24].

Узагальнюючи, медична термінологія є важливою складовою медичної науки та практики, яка допомагає лікарям розуміти, описувати та лікувати різноманітні захворювання та стани здоров'я пацієнтів. Її походження та розвиток відображають багатогранність та складність медичної практики та науки.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДИЧНИХ ТЕКСТАХ

2.1. Класифікація англомовних неологізмів за структурою

На рубежі ХХ-ХХІ століть розвиток англійської медичної термінології став предметом інтенсивного дослідження, оскільки технологічні, наукові та соціальні досягнення в галузі медицини прискорюються і змінюються. Неологізація, як один із проявів цього процесу, відіграє важливу роль у створенні нових термінів та концепцій, які відображають сучасні тенденції в медичній науці та практиці.

Перш за все, неологізми у медичній термінології виникають внаслідок технологічних досягнень та винаходів нових методів лікування. Наприклад, терміни «injection liposuction» та «botulinum therapy» відображають нові методи косметичної хірургії та дерматології, які використовуються для зміни зовнішнього вигляду та лікування різних захворювань шкіри. Ці неологізми стають важливими для опису та розуміння нових медичних процедур та технік [9].

Друга група неологізмів у медичній термінології виникає внаслідок нових досягнень у розвитку косметичної медицини. Такі терміни, як «blepharoplasty» та «dermabrasion», відображають нові методи корекції вигляду та лікування шкіри обличчя, які набули популярності в останні десятиліття [9].

Крім технологічних та медичних досягнень, соціальні явища також впливають на формування медичної термінології і створення неологізмів. Наприклад, терміни «botox addiction» та «anorexia» відображають нові соціальні проблеми та хвороби, які стають предметом досліджень та обговорень у сучасному суспільстві [9].

Згідно зі спостереженнями, формування англомовних неологізмів у медичній термінології підпорядковане деяким закономірностям. Наприклад, нові терміни часто формуються шляхом поєднання фрагментів з інших наукових галузей, таких як «wine therapy» або «vacuum roller massage». Крім того, терміни часто стають однозначними, навіть якщо вони використовуються для позначення складних концепцій, як показують приклади «antioxidants» та «algometry» [9].

Усі ці закономірності та тренди свідчать про постійну еволюцію медичної термінології та необхідність поглибленого дослідження процесів формування нових термінів. Аналіз тематичних груп медичних неологізмів дозволяє краще зрозуміти сучасні тенденції в медичній науці та практиці, а також сприяє розвитку та удосконаленню медичної термінології для кращого розуміння та комунікації в медичній спільноті.

Неологічні терміни у медичній термінології представляють собою особливий клас слів, які відрізняються від традиційних термінів своїм відношенням до часу та специфікою їхнього походження.

Перша категорія неологізмів - це власне нові слова, що мають в собі нове значення та виникають у зв'язку зі сучасними медичними відкриттями та технологіями. Наприклад, термін «western blot test» відображає сучасний метод імунологічного аналізу, а «Covid vaccination» позначає процедуру вакцинації проти COVID-19, що стала актуальною в контексті глобальної пандемії.

Друга категорія - це транснамінації, які об'єднують новизну однієї словоформи зі значенням, переданим раніше іншою формою, з метою створення нової емоційно виразної форми. Наприклад, термін «breast lipofilling» описує сучасний метод пластичної хірургії, який використовується для збільшення та корекції форми грудей за допомогою власного жиру пацієнта, а «platysmaplasty» позначає операцію з підтяжки плоского шийного м'яза.

Третя категорія - це семантичні неологізми або переосмислення, які виникають внаслідок введення нових понять або інтерпретації існуючих слів у новому контексті. Наприклад, терміни «atypical depression» та «triangular index» відображають нові концепції у медицині, які раніше могли бути неправильно розуміні або недостатньо визначені.

Усі ці категорії неологізмів свідчать про постійну динаміку розвитку медичної термінології та необхідність постійного оновлення та адаптації мовних засобів для відображення сучасних медичних досягнень та практик. Аналіз тематичних груп медичних неологізмів допомагає краще зрозуміти тенденції у формуванні нових медичних термінів та їх використання в медичній практиці і наукових дослідженнях.

Медична галузь є однією з найдинамічніших у світі, постійно розвиваючись та впроваджуючи нові технології та підходи до лікування. Цей неперервний прогрес призводить до появи нових концепцій, процедур та технологій, які потребують відповідного мовного вираження. У зв'язку з цим виникають медичні неологізми - нові слова або терміни, що відображають ці інновації. Аналізуючи структурно-морфологічні особливості медичних неологізмів, ми можемо виявити декілька ключових аспектів їх походження та функціонування [22].

Перша особливість – це переосмислення чи семантична інновація. Цей процес відображається у формуванні нових слів за допомогою вже існуючих семантичних складових мови. Наприклад, термін «implantation» виник як переосмислення слова «трансплантація», що вже мало семантичну відповідність з новою реальністю медичного процесу. Цей підхід є типовим для випадків, коли необхідно надати нову назву для існуючої концепції [22].

Друга особливість – перейменування та трансномінація – полягає в тому, що новий термін може мати синонімічну форму, що вже відома, але функціонує як неологізм у медичному контексті. Наприклад, «laser lipo» використовується для позначення процедури, яка також може бути відома як «лазерна ліпосакція». Цей підхід дозволяє привнести нові терміни в медичну термінологію, зберігаючи при цьому зв'язок з уже існуючими поняттями [22].

Третя особливість – власне неологізми - відображає створення нових термінів з новими формами та значеннями. Наприклад, «telediagnosing» та «cryonics» створені для позначення нових концепцій у медицині, що потребують чіткого та конкретного терміну для сприйняття. Цей тип неологізмів переважає у медичній термінології, оскільки розвиток галузі постійно вимагає нових термінів для відображення нових технологій та процедур [22].

Щодо ступеня новизни, медичні неологізми можна розділити на абсолютні та відносні. Перші - це терміни, що раніше відсутні в мові та виникають як результат унікального поєднання звуків. Вони відображають нові

концепції та технології, що не мали аналогів раніше. Другі - це існуючі лексичні одиниці, які отримують новий сенс або використовуються у нових контекстах.

У медичній термінології можна також виділити різні способи створення неологізмів, такі як лексичні та семантичні моделі, а також різноманітні структурні форми. Важливою є також умова створення термінів, так як вони можуть бути як анонімними, так і авторськими, що відображає індивідуальний та колективний характер розвитку медичної термінології.

Дослідження медичної лексики дозволило виявити роль okazіоналізмів у формуванні медичних неологізмів. Okazіоналізми – це терміни, розуміння яких можливе лише у конкретному контексті та не використовуються загальноживаним чином. Ці терміни можуть лексикалізуватись, стаючи частиною медичної лексики у формі неологізмів, або припиняти своє існування. Оскільки okazіоналізми зазвичай не є загальноживаними та не включені до словників, їх роль у медичній термінології може бути значною, але відносно невидимою [10].

Щодо поділу медичних неологізмів за призначенням, вони можуть бути номінативними, тобто називати поняття без забарвлення, або мати елементи забарвлення, відображаючи специфіку медичного контексту. Наприклад, терміни «orthokeratology» та «hyperthermia» є прикладами номінативних неологізмів, оскільки вони називають конкретні медичні процедури без додаткового забарвлення [10].

Також важливою є семантика медичних неологізмів. Лексико-семантичний метод дозволяє вивчити процес формування нових слів шляхом переосмислення вже існуючих. Наприклад, «golden hour» використовується для позначення короткого періоду часу, коли надання медичної допомоги є критично важливим для порятунку хворого. Ці семантичні інновації виникають з потреби назвати нові поняття та концепції, що виникають у медичній практиці.

Перехід від нового слова до статусу самостійної лексичної одиниці здійснюється через призму омонімічних значень. Це означає, що новий термін може мати декілька значень, які поступово розвиваються та розширюються з

часом. Наприклад, у медицині може статися перехід від первинного значення терміну до його вторинного значення, що відображає нову реальність чи концепцію [10].

У медичній термінології також спостерігається використання метафор та метонімії у формуванні нових слів. Наприклад, виникнення термінів, таких як «Toasted Skin Syndrome» та «Computer vision Syndrome», відображає вплив нових технологій на здоров'я та добробут людей. Ці метафоричні терміни допомагають узагальнити та розуміти нові концепції, що виникають у сучасній медицині [10].

Отже, аналіз структурно-морфологічних особливостей медичних неологізмів дозволяє краще зрозуміти процеси їх формування та функціонування у медичній галузі. Вивчення цих особливостей є важливим для розвитку медичної термінології та відображення нових досягнень у цій важливій галузі науки та практики.

2.3. Класифікація англомовних неологізмів за семантикою

Сучасна медична термінологія є складною системою, що охоплює широкий спектр слів та фраз. Вона складається з різних мовних компонентів, таких як латинська, грецька, арабська, італійська, німецька, англійська та французька. Ця термінологічна база є результатом багатовікового процесу формування та має важливе значення для різних медичних та біологічних дисциплін.

Однією з ключових галузей медичної термінології є клінічна термінологія, яка включає в себе назви різних аспектів медичної науки, від симптомів та захворювань до методів дослідження. Ця галузь термінології зазвичай базується на грецькій мові. Однак у клінічній термінології також зустрічаються змішані терміни, які походять як з грецької, так і з латинської мов.

Важливим аспектом медичної термінології є використання синонімів та дублетів, які можуть мати грецьке або латинське походження. Це

відображається у таких прикладах, як «oculist» (лат. oculus - око) та «doctor», «pediatrician», «medicine» (лат. medicamentum - ліки) - «pharmaceutical» (грец. pharmakon - ліки). Латинські терміни частіше використовуються для анатомічних назв, тоді як грецькі терміни переважно зустрічаються у клінічній термінології.

У зв'язку з важливістю точності та чіткості в медичній термінології, використовуються слова, зареєстровані в словниках, та дублети. Це вимагає особливої уваги та дотримання мовних норм.

Медична термінологія, яка походить від латинських та грецьких коренів, відображає глибокі зв'язки між мовою та наукою. Ці мовні елементи надають не тільки точний науковий зміст, але й відкривають можливості для розуміння функцій та характеристик органів та систем організму.

Наприклад, термін «albinism» відображає вроджену відсутність пігментації шкіри, що характеризується відмінною від звичайної білозорістю. Такі неологізми, як «erythrocytes» (червоні кров'яні тільця) або «ventricular» (стосується шлуночків серця), дозволяють точно передати медичні поняття, роблячи їх зрозумілими для фахівців та непрофесійних осіб.

Крім того, медична термінологія постійно розширюється, включаючи нові неологізми для нових концепцій та технологій. Наприклад, термін «microbiologist» відображає спеціаліста, який вивчає мікроорганізми, що має велике значення в сучасній медицині.

Поміж медичних термінів із назвами фахової медицини, можна виділити широкий спектр спеціалізацій, від кардіології до педіатрії та хірургії. Кожен з цих термінів має свої унікальні семантичні властивості, які відображають специфіку конкретної галузі медицини та її досліджень.

Зокрема, різноманітність термінів, що використовуються для позначення захворювань та станів організму, відображає різноманітні медичні проблеми, з якими стикаються пацієнти. Від «bronchitis» до «insomnia», ці терміни не лише вказують на конкретні стани, але й допомагають медичним працівникам у точному діагностуванні та лікуванні.

Медична термінологія в царині травматології відображає різноманітні аспекти травм та захворювань, які можуть виникати у людини. Терміни, такі як «broken/fractured/fractured bone» або «sprained tendon», надають точне уявлення про те, які травми можуть виникнути внаслідок різних ситуацій. При цьому «Achilles tendon» вказує на конкретну анатомічну структуру, що є предметом ушкодження.

Медична термінологія також включає загальні поняття, які стосуються різних станів організму та методів лікування. Наприклад, «Antidepressant» або «Penicillin» вказують на конкретні класи лікарських засобів, що використовуються для лікування різних захворювань.

На прийомі у лікаря використовуються спеціалізовані терміни для з'ясування симптомів та встановлення діагнозу. Такі запитання, як «What brings you in?» чи «Where does it hurt?» допомагають лікарю отримати необхідну інформацію для правильного визначення проблеми та назначення лікування.

Крім того, медична термінологія використовується для позначення анатомічних частин та систем організму людини. Такі терміни, як «Circulatory system» або «Lymphatic system», вказують на різні системи, які забезпечують функціонування та захист організму.

У медичній термінології часто використовуються синоніми, що дозволяє розширити словниковий запас та точніше передати медичні поняття. Наприклад, «cyanosis» може бути описана як «blueness», а «synchondrosis» - як «cartilaginous joint».

Синонімія у медичній термінології відіграє важливу роль на етапі її створення та нагромадження. Вона дозволяє вибирати найвідповідніші терміни для передачі конкретних медичних понять і залишає можливість зробити остаточний вибір після утвердження певного терміну. Крім того, в медичній термінології існують метафоричні терміни, такі як «drumstick symptom» або «butterfly symptom», які допомагають описати клінічні прояви захворювань з емоційним навантаженням.

Структура медичних термінів може бути простою, складеною або складною. Прості терміни представляють собою окремі іменники, що

позначають конкретні поняття, наприклад, «ulcus» або «eris» для «виразки». Складені терміни утворюються за допомогою кількох слів і можуть мати пов'язане або непов'язане значення, наприклад, «hyperkinesia cordis» для «гіперкінезії серця». Складні терміни складаються з кількох грецьких або латинських елементів, наприклад, «ot-o-rhin-o-laryng-o-logia» для «розділу медицини, що вивчає хвороби вуха, горла, носа та методи їх лікування».

Для формування клінічних термінів використовуються різні способи утворення, такі як суфіксальний, префіксальний або префіксально-суфіксний. Наприклад, «туома» для «доброякісної пухлини з м'язової тканини» використовує суфіксальний спосіб утворення, а «sublingualis» для «під'язиковий» використовує префіксально-суфіксний метод.

Оволодіння клінічною термінологією вимагає знання великого набору грецько-латинських елементів та способів утворення складних понять. Багато клінічних термінів є міжнародними, що дозволяє спілкуватися між медичними фахівцями різних країн.

Медична термінологія постійно розширюється, в основі чого лежить утворення нових слів за допомогою лексико-граматичних засобів, таких як суфікси, префікси та їх комбінації. Розглянемо основні шляхи формування медичних неологізмів з прикладами [21].

Суфіксальний спосіб

Суфіксальний спосіб утворення медичних термінів полягає у додаванні суфіксів до базових слів. Продуктивні суфікси, такі як «-er/-or», «-amine», «-derma(l)», «-sorbent», «-therapy», часто використовуються для формування нових термінів. Наприклад:

- increased sympathetic
- computer vision syndrome
- melamine
- hypodermal
- superabsorbent
- cryotherapy

Також популярною формулою є «N+plasty», де «N» позначає базове слово.

Наприклад:

- rhinoplasty (ринопластика)
- heiloplasty (пластика губ)
- otoplasty (пластика вушних раковин)

Префіксальний спосіб

Утворення медичних термінів за допомогою префіксів є ще одним поширеним методом. Префікси, такі як «aero-», «anti-», «de-», «trans-», додаються до базових слів для створення нових термінів. Наприклад:

- aerotherapy
- antioxidant
- debriding
- transplantation

Суфіксально-префіксальний спосіб

Цей спосіб утворення термінів використовує як суфікси, так і префікси, для створення нових слів. Хоча цей метод менш поширений, він все ще використовується. Наприклад:

- defluvium capilorum
- intoxication
- dehydration
- hypertension

Складання основ

Утворення медичних термінів за допомогою складання основ також є популярним методом. Це включає з'єднання двох або більше слів для утворення нового терміну. Наприклад:

- plasmatherapy (плазмотерапія)
- ultrasound (ультразвук)
- brachioplasty
- blepharoplasty

Такі моделі формування слів можуть використовувати сполучні голосні або відсутність їх залежно від особливостей базових слів. Наприклад:

- dermoage (dermo+age)
- mesotherapy (meso+therapy)
- lichenification (lichen+ification)

Усі ці лексико-граматичні засоби дозволяють медичній термінології постійно розширюватися, відображаючи нові досягнення у медичній науці та практиці.

Моделі утворення складних термінів-неологізмів

Окрім основних лексико-граматичних способів утворення медичних термінів, існують інші моделі, які використовуються для створення складних термінів-неологізмів. Особливістю цих термінів є їх багатокomпонентність, а також використання абревіацій та числових позначень.

Багатокomпонентні комбінації

Часто в медичній термінології використовуються складні терміни, які складаються з декількох компонентів. Найчастіше використовуються комбінації таких форм:

- free (freckles/ ephelides, freezing probe, freezing needle)
- friendly (skin friendly, eater-friendly)
- intensive (intense eyeliner, intensified pulsed light (IPL))

Моделі з абревіаціями та числовими позначеннями

Деякі медичні терміни-неологізми формуються з використанням абревіацій або числових позначень. Наприклад:

- B-fid (bifid nose)
- biorevitalization
- e-dermatology (утворений за аналогією з e-mail)
- Covid-19
- NOVID-19
- COVID-30
- COVID15
- 3-panel (трьохпанельний)
- 3-dimensional (трьохвимірний)

Конверсія

Конверсія, або перетворення слів однієї граматичної категорії в іншу, є ще одним способом утворення медичних термінів. Найчастіше це відбувається за допомогою перетворення іменників в дієслова. Наприклад:

- tear-through fillers
- probing
- to graft

Аналіз лексичних новотворів в медичній термінології свідчить про широкий спектр тематичного охоплення. Сучасна косметологія та естетична медицина постійно шукають нові терміни, щоб відобразити нові досягнення. Процес неологізації в цих галузях є динамічним і відображає розвиток медичної науки та практики. Більшість нових термінів формуються за допомогою морфологічних засобів, що є найбільш ефективним методом утворення нової термінології.

ВИСНОВКИ

Вибір теми дослідження неологізмів у сучасних англомовних текстах з медицини виявився доречним, оскільки розкриває динаміку мовної системи, вплив новацій у медичній галузі на лексичний склад мови, а також відображає зв'язок між мовними явищами та соціокультурним контекстом.

Аналіз показав, що неологізми відображають неперервний процес еволюції мови, в якому нові терміни й вирази з'являються, змінюються та використовуються в різних сферах комунікації. Ці нововведення спонукають до постійного оновлення мовного складу та створення специфічних лексичних одиниць, які відображають потреби та реалії сучасного світу.

Неологізми в медичному дискурсі є не лише результатом наукового прогресу, але й відображенням соціокультурних та економічних тенденцій. Вони стають необхідною частиною мовного апарату медичної галузі, спрощуючи та уточнюючи комунікацію між фахівцями та пацієнтами.

Практичне значення дослідження полягає у виявленні закономірностей формування та вживання неологізмів у медичному контексті, що дозволяє

покращити якість мовної взаємодії у цій галузі та сприяти більш ефективному розумінню та передачі медичної інформації.

У подальших дослідженнях цікаво було б розглянути динаміку прийняття та поширення неологізмів у медичному дискурсі, звернувши увагу на вплив технологічних змін у медицині, які постійно змінюють мовну практику. Дослідження може охоплювати аналіз нових трендів у медичній термінології, вивчення механізмів утворення та поширення неологізмів у зв'язку зі змінами в суспільних та наукових контекстах, а також роль мовних інновацій у підвищенні ефективності комунікації між медичними фахівцями та пацієнтами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аврахова Л. Англійська мова для студентів-медиків. Київ: Атлант ЮЕмСі, 2005. 289 с.
2. Аврахова Л. Англо-український медичний словник. URL: http://medterms.com.ua/load/anglijska_mova/anglo_ukrajinskij_medichnij_slovnik_1_ja_avrakhova/36-1-0-268
3. Адаменко М. В. Особливості перекладу сучасної англомовної поезії (2012). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=znpkhnpu_lingv_2012_34_45 (дата звернення: 04.05.2024).
4. Андрусак І. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: Автореф. Дис. Канд. Філол. Наук. Київ. 2003. 15 с.
5. Бараненкова Н., Литвин С. Експлікація як спосіб перекладу безеквівалентної лексики науково-технічного стилю. 2014. С.5–12.

6. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації (2007). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0004883> (дата звернення: 04.05.2024).
7. Беляєва О. М. Латинсько-український тлумачний словник клінічних термінів. Київ: ВСВ «Медицина», 2016. 223 с.
8. Борис Д. Проблема неоднозначності поняття «неологізм» крізь призму лінгвофілософської теорії. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство) : [зб. Наук. Пр.]. Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2015. № 3. С. 54—61.
9. Бусел Ф. Великий тлумачний словник сучасної української мови (2005). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (дата звернення: 04.05.2024).
10. Волченко О. Використання синтаксичних трансформацій для досягнення еквівалентності перекладу (2017). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=molv_2017_4.1_25 (дата звернення: 04.05.2024).
11. Гаргаун В., Вінниченко М., Основні труднощі сучасного перекладу науково-технічної літератури. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018. №37. Том4. С. 138–140.

12. Гінзбург М. Синтаксичні конструкції у фахових текстах: Практичні висновки з рекомендацій мовознавців. Проблеми української термінології. Львів: Вид-во Нац. Ун-ту «Львівська політехніка». 2008. №620. С. 26–32.
13. Гладка О. Особливості утворення фонологічних неологізмів в англійській мові. 2013. №39. С. 21–23.
14. Глазова О. П. Вивчення в школі неологізмів. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2653/1/O_Glazova_MD_10_IPPO.pdf (дата звернення: 04.05.2024)
15. Громовенко В. В. Особливості словотворення неологізмів в англійському політичному дискурсі (2016). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=molv_2016_4_89 (дата звернення: 04.05.2024).
16. Дев'ятко Ю. Дериваційна характеристика медичних термінів (на матеріалі стоматологічних текстів). Вісник Одеського національного університету. Філологія. URL: <http://philolvisnyk.onu.edu.ua/article/view/235484> (дата звернення: 04.05.2024).
17. Зацний Ю., Янков А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український словник: словн. Неологізмів. Вінниця: Нова кн., 2008. 360 с.
18. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово- стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.
19. Левицький А. Актуальні проблеми розвитку неології (на матеріалі сучасної англійської мови). Вісник Житомир. Держ. Ун-ту ім. І. Франка. 2005. Вип. 23. С. 16–21.

20. Місник Н. Медичний словник як основне джерело систематизації та унормування галузевої термінології. Українська термінологія і сучасність. Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції. Київ, 1997. С.197–199.
21. Радецька С., Вознесенко Н., Білозерська Л. Термінологія та переклад. URL:
https://www.researchgate.net/publication/375231180_Terminologia_ta_pereklad_navc_posib_dla_stud_filol_napramu_pidgotovki (дата звернення: 03.05.2024).
22. Ривкін В.Л., Бенюмович М.С. Новий англо-український медичний словник. Київ. Арій. 2007. 987 с.
23. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми (2008). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL:
<http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849> (дата звернення: 04.05.2024).
24. Соляненко О. Л. Особливості творення та вживання аббревіатур медичної термінології в англomовних історіях хвороб (2017). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nchnpu_9_2017_16_28 (дата звернення: 04.05.2024).
25. Шутова М. Неологізми в сучасній англійській мові (2010). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S

21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S
21STR=Nvкyи_2010_21_13 (дата звернення: 04.05.2024).